

Det vilde nemlig ikke være retfærdigt, forekommer det mig — og jeg er i denne Henseende uenig med den sidste ærede Taler — at paalægge ogsaa dem en uforholdsmæssig stor Ejendomsskyld. Der er siden den ny Matrikel blev indført 1844; opdyrket store Arealer, det kan være udtørrede Søer, det kan være opdyrkede Moser og Kær, det kan være Hedestrækninger, der ere opdyrkede, og som alt er gjort under den bestaaende Lovgivning, under Forudsætning af, at Beskatningen nu en Gang var, som den var. Deraf følger jo ikke, at disse Ejendomme paa nogen mulig Maade have erhvervet sig noget Privilegium paa ikke at skulle blive tagne med ved en Omordning af Skatteforholdene, men man kan maaske med Rette sige, at man dog bør tage et rimeligt Hensyn til dem. Det er jo baade store og smaa, der i saa Henseende have anvendt deres Kapital og deres Arbejde; store Kapitaler kunne være anvendte paa at udtørre Søer, mindre Kapitaler, men meget Arbejde er anvendt paa at opdyrke Heder. I begge Tilfælde vil det ikke være billigt, om man uden Hensyn til den bestaaende Tilstand underkaster dem ganske samme Beskatningsforhold som de gamle Ejendomme, og heller ikke ser jeg, at man uden videre er gaaet saa vidt tidligere. Da den absolutte Konge ved en Forordning af 1840 befalede, at den ny Matrikel skulde indføres, faldt det ham ikke ind at overføre alle de gamle Skatter paa den ny Matrikel. Nej, tværtimod af det Hensyn, jeg her har tilladt mig at gøre gældende, at man dog ikke burde overbebyrde de i det sidste Aarhundrede ny opdyrkede Ejendomme, gjorde man følgende: Man lod de gamle Skatter for Størstedelen blive hvilende paa den gamle Matrikel; mindst $\frac{3}{4}$ af Skatterne bleve hvilende paa den gamle Matrikel; og kun $\frac{1}{4}$ gik over paa den ny Matrikel samt naturligvis de i Fremtiden kommende Skatter. Dette var billigt og retfærdigt, og paa en lignende Maade bør vi efter min Formening handle nu. Derfor mener jeg, at hvad den kommunale Beskatning angaar, bør man ikke fuldstændig gaa bort fra Hartkornsskatterne, man bør gaa en lignende Vej som den, den højtærede Indenrigsminister har foreslaaet i sit kommunale Forslag, og paa dette Omraade sætte en Slags, hvad skal jeg kalde det, Gammelskat paa Hartkornet eller kommunal Gammelskat af saa og saa meget, og sige: Hvad der er derover lignes saa paa den ny Ejendomsskyld. Man kommer ellers til at begaa en Uretfærdighed. I Sverige er

man, saa vidt jeg ved, gaaet en anden Vej og har indført en Overgangstid af 10 Aar, i hvilke Grundskatterne bleve afskrevet og den ny Ejendomsskyld paalignet. Derved fik de, som det gik ud over, rigelig Tid til at forberede sig. Og hvad der gælder de enkelte Ejendomme, gælder en hel Landsdel, Bornholm, som i Aarhundreder har haft visse Fordele i sine Beskatningsforhold. Det forekommer mig at være uretfærdigt og ubilligt nu uden videre at fratage den disse.

Min næste Bemærkning angaar ganske vist nærmest den kommunale Lov, Købstædernes Stilling. Det har i høj Grad — jeg vil ikke sige moret — men snarere forundret mig, at man fra Købstædernes Side har været saa overordentlig ophidset mod Kommissionens Forslag. De Forslag, der nu ere komne ned fra Landstinget, ere ganske sikkert ikke af større Værdi for Købstæderne end vore. For Kjøbenhavns Vedkommende tillader jeg mig endog at mene, at det vil blive værre stillet end efter vore Forslag. Og om der maaske end er en lille Fordel for Købstæderne, er den dog saa ringe, at Købstæderne, efter at have set den, maa tænke ved sig selv: Det har dog til Syvende og sidst ikke været nødvendigt, vel ikke en Gang fornuftigt af os, at lade os ophidse til en saadan Indignation, som nu viser sig ikke at have noget som helst paa sig; thi selv vore gode Venner, som vi have ment skulde forsvare os, den høje Regering og det høje Landsting, have jo ikke kunnet komme til stort andet Resultat over for os, finansielt set, end Skattekommissionen.

Jeg skal endnu omtale det Tilskud fra Statskassen til Kommunerne, som Landstinget har foreslaaet, dels bestaaende i, hvad de ny Skatter maatte indbringe udover 9,700,000 Kr. og dels i et femaarigt Tilskud af $1\frac{1}{2}$ Million. Jeg lægger ikke Vægt paa, at dette Tilskud kaldes femaarigt, Meningen er vel, at hvis Statskassen har Raad dertil, skal det vedblive. Men dette er just det uheldige. Det er altid i højeste Grad uheldigt, at et Tilskud til Kommunerne skal være afhængigt af Statskassens øjeblikkelige Status. Det er ganske naturligt, at Hensynet til Kommunernes finansielle Stilling altid vil gøre sig stærkt gældende i dette Ting, men deraf vil den naturlige Følge være, at naar man staar over for det Spørgsmaal: Have vi nu Raad eller have vi ikke Raad til vedblivende at give $1\frac{1}{2}$ Million om Aaret til Kommunerne? — vil det indvirke i allerhøjeste Grad uheldigt paa Finanslovsbehandlingen og paa meget,